ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2002

Vyhlásené: 27. 7. 2002 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

416

ZÁKON

z 20. júna 2002

o navrátení nezákonne vyvezených kultúrnych predmetov

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Úvodné ustanovenia

§ 1
Predmet úpravy

Tento zákon upravuje postup pri navrátení kultúrnych predmetov, ktoré sa nezákonne vyviezli z územia Slovenskej republiky na územie iného členského štátu Európskej únie (ďalej len „členský štát") alebo z územia iného členského štátu na územie Slovenskej republiky.

§ 2
Vymedzenie základných pojmov

(1) Kultúrny predmet je vec, ktorá má umeleckú hodnotu, historickú hodnotu alebo archeologickú hodnotu a bola podľa právnych predpisov členského štátu pred nezákonným vyvezením alebo po vyvezení z územia členského štátu zaradená do kultúrneho dedičstva členského štátu a zároveň

a) patrí do niektorej z kategórií kultúrnych predmetov uvedených v prílohe k tomuto zákonu alebo nepatrí do žiadnej z kategórií, ale tvorí ich neoddeliteľnú súčasť,

b) je predmetom verejnej zbierky v múzeu, galérii, knižnici alebo archíve,

c) je predmetom inventára cirkvi alebo náboženskej spoločnosti.[1])

(2) Kultúrne predmety Slovenskej republiky sú súčasťou kultúrneho dedičstva Slovenskej republiky. Kultúrne predmety tvoria:

a) národné kultúrne pamiatky,[2])

b) predmety múzejnej hodnoty a predmety galerijnej hodnoty,[3])

c) múzejné zbierkové predmety a galerijné zbierkové predmety,[4])

d) historické knižničné dokumenty a historické knižničné fondy,[5])

e) archívne dokumenty.[6])

(3) Nezákonne vyvezený kultúrny predmet je predmet, ktorý bol z územia Slovenskej republiky vyvezený[7]) na územie iného členského štátu alebo z územia členského štátu na územie Slovenskej republiky po 31. decembri 1992 v rozpore s právnymi predpismi Slovenskej republiky alebo s

právnymi predpismi iného členského štátu alebo nebol vrátený po uplynutí lehoty zákonného dočasného vývozu,[8]) alebo neboli dodržané iné podmienky tohto dočasného vývozu.

(4) Verejnú zbierku Slovenskej republiky tvoria národné kultúrne pamiatky, predmety múzejnej hodnoty a predmety galerijnej hodnoty, múzejné zbierkové predmety a galerijné zbierkové predmety, historické knižničné dokumenty a historické knižničné fondy, archívne dokumenty vo vlastníctve štátu, vyššieho územného celku, obce a právnickej osoby zriadenej zákonom alebo na základe zákona rozhodnutím ústredného orgánu,[9]) vyšším územným celkom alebo obcou.

(5) Požiadaný štát je členský štát, na ktorého území sa nachádza kultúrny predmet nezákonne vyvezený z územia iného členského štátu.

(6) Žiadajúci štát je členský štát, z ktorého územia sa kultúrny predmet nezákonne vyviezol.

(7) Navrátenie je fyzické vrátenie nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu na územie žiadajúceho štátu.

§ 3
Príslušnosť

(1) Ústredným orgánom štátnej správy Slovenskej republiky príslušným na plnenie úloh spojených s navrátením nezákonne vyvezených kultúrnych predmetov je Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky[10]) (ďalej len „ministerstvo").

(2) Pri vyhľadávaní nezákonne vyvezených kultúrnych predmetov spolupracuje ministerstvo s príslušnými ústrednými orgánmi členských štátov a oznamuje im stratu alebo odcudzenie kultúrnych predmetov bezodkladne po tom, ako sa o nich dozvedelo.

Slovenská republika ako požiadaný štát

§ 4
Postup ministerstva pri vyhľadávaní a obhliadke kultúrneho predmetu

(1) Ministerstvo na základe písomnej žiadosti ústredného orgánu žiadajúceho štátu začne vyhľadávať nezákonne vyvezený kultúrny predmet na území Slovenskej republiky.

(2) Žiadosť obsahuje

a) opis nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu a jeho fotodokumentáciu, ak bola vyhotovená, a predpokladané miesto, na ktorom sa môže kultúrny predmet nachádzať,

b) doklady, z ktorých vyplýva, že ide o kultúrny predmet podľa právneho predpisu žiadajúceho štátu,

c) vyjadrenie žiadajúceho štátu, v čom vidí nezákonnosť vývozu kultúrneho predmetu,

d) identifikačné údaje o osobe, ktorá môže nezákonne vyvezený kultúrny predmet vlastniť alebo držať.

(3) Ak ministerstvo zistí miesto, na ktorom sa nezákonne vyvezený kultúrny predmet nachádza, bezodkladne vykoná nevyhnutné opatrenia potrebné na jeho ochranu a súčasne o tom upovedomí žiadajúci štát a vlastníka alebo držiteľa nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu (ďalej len „vlastník alebo držiteľ").

(4) Ministerstvo bezodkladne vyzve ústredný orgán žiadajúceho štátu, aby sa do dvoch mesiacov odo dňa doručenia výzvy zúčastnil v Slovenskej republike na obhliadke vyhľadaného nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu; súčasne ho upozorní, že ak sa na vykonaní obhliadky

nezúčastní, ministerstvo nevykoná nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie vyhľadaného nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu a doterajšie opatrenia zruší.

(5) Vykonanie obhliadky nariadi ministerstvo rozhodnutím. Odvolanie proti takémuto rozhodnutiu nemá odkladný účinok.

(6) Obhliadka sa musí vykonať podľa charakteru kultúrneho predmetu za účasti najmenej jedného odborníka povereného ministerstvom.

(7) Vlastník alebo držiteľ kultúrneho predmetu je povinný strpieť vykonanie obhliadky takého predmetu na mieste samom, ak nie je obydlím,[11]) alebo predložiť kultúrny predmet na obhliadku na vopred určené miesto.

§ 5
Opatrenia na zabezpečenie nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu

(1) V záujme zabezpečenia nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu na základe rozhodnutia ministerstva je vlastník alebo držiteľ povinný

a) odovzdať na nevyhnutný čas takýto predmet do úschovy na vopred určené miesto až do skončenia konania o navrátenie nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu,

b) predložiť požadované listinné dôkazy a iné dôkazné prostriedky o spôsobe nadobudnutia kultúrneho predmetu.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu podľa odseku 1 nemá odkladný účinok.

§ 6
Náhrada za obhliadku a za opatrenia na zabezpečenie nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu

(1) Ministerstvo nahradí vlastníkovi alebo držiteľovi

a) náklady vzniknuté v súvislosti s obhliadkou kultúrneho predmetu podľa § 4 ods. 5,

b) náklady vzniknuté v súvislosti s opatreniami podľa § 5,

c) ušlý zisk alebo ušlý zárobok v sume jeho priemerného zárobku.[12])

(2) O náhrade podľa odseku 1 rozhodne ministerstvo na žiadosť vlastníka alebo držiteľa. Vlastník alebo držiteľ môže požiadať o náhradu podľa odseku 1 do 15 dní odo dňa vykonania obhliadky alebo opatrení podľa § 5, inak toto právo zaniká.

(3) Náhrada podľa odsekov 1 a 2 patrí aj vlastníkovi alebo držiteľovi kultúrneho predmetu, ktorý preukáže, že kultúrny predmet, na ktorom sa vykonala obhliadka, nie je zhodný s vyhľadávaným nezákonne vyvezeným kultúrnym predmetom.

(4) Ministerstvo uplatní náhradu nákladov, ktoré vznikli Slovenskej republike zo zabezpečenia opatrení, podľa odsekov 1 a 3 od žiadajúceho štátu.

§ 7
Zmierovacie konanie

(1) Ak je účelné, aby sa medzi ústredným orgánom žiadajúceho štátu a vlastníkom alebo držiteľom uskutočnilo zmierovacie konanie smerujúce k navráteniu nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu na územie žiadajúceho štátu, má ministerstvo postavenie sprostredkovateľa.

(2) Ak sa na základe zmierovacieho konania podľa odseku 1 uzavrie medzi ústredným orgánom žiadajúceho štátu a vlastníkom alebo držiteľom dohoda o navrátení nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu na územie žiadajúceho štátu, má vlastník alebo držiteľ takého predmetu právo na primeranú náhradu, ak zabezpečil primeranú ochranu kultúrnemu predmetu.

(3) Náklady, ktoré vznikli postupom podľa odseku 2, znáša žiadajúci štát. Slovenská republika vráti žiadajúcemu štátu nezákonne vyvezený kultúrny predmet až po uhradení vynaložených nákladov potrebných na jeho vyhľadanie.

§ 8
Návrh na začatie súdneho konania

Súd na návrh žiadajúceho štátu rozhodne o navrátení nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu podľa osobitného predpisu.[13])

§ 9
Výdavky spojené s navrátením nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu

Výdavky spojené s navrátením nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu uhrádza žiadajúci štát.

Slovenská republika ako žiadajúci štát

§ 10
Postup ministerstva pri vyhľadávaní a obhliadke kultúrneho predmetu

(1) Ministerstvo bezodkladne požiada príslušný ústredný orgán požiadaného štátu o vyhľadanie nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu z územia Slovenskej republiky, ak zistí, že takýto predmet sa nachádza na území požiadaného štátu. Žiadosť obsahuje náležitosti podľa § 4 ods. 2.

(2) Ministerstvo vykoná obhliadku nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu z územia Slovenskej republiky, ktorý bol nájdený na území požiadaného štátu; obhliadku vykoná do dvoch mesiacov od oznámenia požiadaného štátu o tom, že takýto predmet bol nájdený na jeho území.

§ 11
Návrh na začatie súdneho konania

(1) Ministerstvo môže podať na súd požiadaného štátu proti vlastníkovi alebo držiteľovi nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu návrh na začatie súdneho konania o navrátenie takého predmetu, ak zmierovacie konanie smerujúce k navráteniu nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu na územie Slovenskej republiky bolo neúspešné.

(2) Návrh na začatie súdneho konania o navrátenie nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu obsahuje okrem všeobecných náležitostí podania ustanovených osobitným predpisom požiadaného štátu

a) podrobný opis nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu,

b) fotodokumentáciu nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu, ak bola vyhotovená,

c) predpokladané miesto, na ktorom sa môže nezákonne vyvezený kultúrny predmet na území požiadaného štátu nachádzať,

d) doklady, z ktorých vyplýva, že ide o kultúrny predmet podľa platných právnych predpisov Slovenskej republiky,

e) identifikačné údaje o osobe, ktorá môže nezákonne vyvezený kultúrny predmet na území požiadaného štátu vlastniť alebo držať.

(3) Ministerstvo upovedomí ústredný orgán požiadaného štátu o podaní návrhu na začatie súdneho konania a súčasne informuje o podaní návrhu príslušné ústredné orgány členských štátov.

§ 12
Výdavky spojené s navrátením nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu

Výdavky spojené s navrátením nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu uhrádza ministerstvo. Tým nie je dotknuté právo na ich náhradu od fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorá takýto kultúrny predmet nezákonne vyviezla alebo sa podieľala na jeho nezákonnom vývoze z územia Slovenskej republiky na územie iného členského štátu. Ministerstvo uplatní právo na náhradu výdavkov proti osobe podľa tohto odseku bezodkladne.

§ 13
Vlastnícke právo

(1) Uzatvorením dohody na základe zmierovacieho konania podľa § 7 alebo rozsudkom súdu požiadaného štátu, ktorým bolo uložené vrátiť nezákonne vyvezený kultúrny predmet na územie Slovenskej republiky, nie je dotknuté vlastnícke právo vlastníka alebo právo držiteľa.

(2) Po navrátení nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu na územie Slovenskej republiky umiestni ministerstvo takýto predmet na vhodnom mieste, a to až dovtedy, kým sa nezistí vlastník alebo držiteľ.

§ 14
Lehoty

Ministerstvo začne konanie o navrátenie nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu z územia Slovenskej republiky do jedného roka odo dňa, keď sa dozvedelo o mieste, na ktorom sa takýto predmet na území iného členského štátu nachádza, alebo kto je jeho vlastníkom alebo držiteľom, najneskôr však do 30 rokov odo dňa, keď sa dozvedelo, že kultúrny predmet bol z územia Slovenskej republiky nezákonne vyvezený. Ak ide o kultúrny predmet, ktorý je súčasťou verejnej zbierky podľa § 2 ods. 4, alebo o kultúrny predmet, ktorý je predmetom inventára cirkvi alebo náboženskej spoločnosti, môže ministerstvo začať konanie o navrátenie kultúrneho predmetu najneskôr do 75 rokov odo dňa jeho nezákonného vývozu, ak medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná, neustanovuje dlhšiu lehotu.

§ 15
Spolupráca

(1) Každý je povinný[14]) poskytnúť ministerstvu spoluprácu pri vyhľadávaní a navrátení nezákonne vyvezených kultúrnych predmetov.

(2) Ministerstvo nahradí právnickej osobe alebo fyzickej osobe, ktorá mu poskytla spoluprácu pri vyhľadávaní a navrátení nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu, ušlý zisk alebo ušlý zárobok v sume priemerného zárobku.[12])

(3) O náhrade podľa odseku 2 rozhodne ministerstvo na žiadosť právnickej osoby alebo fyzickej osoby podľa odseku 2. O náhradu nákladov možno požiadať do 15 dní odo dňa poskytnutia spolupráce, inak toto právo zaniká.

§ 16
Pokuty

(1) Ministerstvo môže uložiť vlastníkovi alebo držiteľovi pokutu do 500 000 Sk, ak

a) úmyselne marí vykonanie obhliadky vyhľadávaného nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu,

b) nepredloží vyhľadávaný nezákonne vyvezený kultúrny predmet do úschovy na vopred určené miesto,

c) neodovzdá vyhľadávaný nezákonne vyvezený kultúrny predmet do úschovy na vopred určené miesto,

d) nepredloží požadované listinné dôkazy alebo iné dôkazné prostriedky o spôsobe nadobudnutia vyhľadávaného kultúrneho predmetu.

(2) Pokuta je splatná do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bola uložená.

(3) Pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa ministerstvo o protiprávnom konaní dozvedelo, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď sa vlastník alebo držiteľ dopustil protiprávneho konania.

(4) Pri určovaní pokuty sa prihliada na závažnosť a dĺžku trvania protiprávneho konania a význam nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu.

(5) Výnosy z pokút sú príjmom štátneho rozpočtu.

§ 17
Spoločné ustanovenia

(1) Konanie o navrátenie nezákonne vyvezeného kultúrneho predmetu nemožno začať, ak vývoz kultúrneho predmetu z územia žiadajúceho štátu v čase zamýšľaného začatia konania už nie je nezákonný.

(2) Na konanie podľa § 4 ods. 5, § 5, § 6 ods. 2, § 15 ods. 3 a § 16 sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.[15])

(3) Tento zákon sa nevzťahuje na konanie o navrátenie nezákonne vyvezených kultúrnych archívnych dokumentov.[6])

§ 18
Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom nadobudnutia platnosti Zmluvy o pristúpení Slovenskej republiky k Európskym spoločenstvám.

Rudolf Schuster v. r.

Jozef Migaš v. r.

Mikuláš Dzurinda v. r.

Príloha
k zákonu č. 416/2002 Z. z.

Kategórie, do ktorých sú začlenené veci ako kultúrne predmety podľa § 2 ods. 1 písm. a) tohto zákona

Kategória		**Trhová cena v požiadanom štáte**
a1.	Archeologické predmety staršie ako 100 rokov, ktoré sú výsledkom:	Finančný limit: 0,- EUR
	- vykopávok vykonaných na súši alebo pod vodou a nálezov z nich,	
	- archeologických nálezísk,	
	- archeologických zbierok.	
2.	Prvky tvoriace integrálnu súčasť umeleckých, historických a náboženských pamiatok, ktoré boli rozobraté a ktoré sú staršie ako 100 rokov.	Finančný limit: 0,- EUR
3.	Obrazy a malby vytvorené výlučne ručnou prácou na akomkoľvek médiu a z akéhokoľvek materiálu.	Finančný limit: 150 000,- EUR
4.	Mozaiky okrem tých, ktoré nespadajú do kategórie 1 alebo kategórie 2, a kresby vytvorené výlučne ručnou prácou na akomkoľvek médiu a z akéhokoľvek materiálu.	Finančný limit: 15 000,- EUR
5.	Originálne rytiny, výtlačky, serigrafle a litografie s ich príslušnými doskami a originálnymi plagátmi.	Finančný limit: 15 000,- EUR
6.	Originálne sochy a plastiky a kópie vytvorené rovnakým procesom, ako bol vytvorený originál (1), okrem tých, ktoré spadajú do kategórie 1.	Finančný limit: 50 000,- EUR
7.	Fotografie, filmy a negatívy.	Finančný limit: 15 000,- EUR
8.	Inkunábule a rukopisy vrátane máp a hudobných zápisov, jednotlivo alebo v zbierkach.	Finančný limit: 0,- EUR
9.	Knihy staršie ako 100 rokov, jednotlivo alebo v zbierkach.	Finančný limit: 50 000,- EUR
10.	Tlačené mapy staršie ako 200 rokov.	Finančný limit: 15 000,- EUR
11.	Archívy a akékoľvek ich časti, akéhokoľvek druhu, na akomkoľvek médiu a z akéhokoľvek materiálu obsahujúce časti staršie ako 50 rokov.	Finančný limit: 0,- EUR
12.	(a) zbierky (2) a exempláre zo zoologických, botanických, mineralogických a anatomických zbierok,	Finančný limit: 50 000,- EUR
	(b) zbierky (2) historických, paleontologických, etnografických alebo numizmatických zaujímavostí.	
13.	Dopravné prostriedky staršie ako 75 rokov.	Finančný limit: 50 000,- EUR
14.	Akékoľvek iné starožitné predmety nezaradené do kategórií a1 až 13, staršie ako 50 rokov.	Finančný limit: 50 000,- EUR

1) Zákon č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení zákona č. 394/2000 Z. z.

2) § 22 ods. 3 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu.

3) § 2 ods. 1 zákona č. 115/1998 Z. z. o múzeách, galériách a o ochrane predmetov múzejnej hodnoty a galerijnej hodnoty.

4) § 2 ods. 2 zákona č. 115/1998 Z. z. v znení zákona č. 387/2001 Z. z.

5) § 19 zákona č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona č. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej.

6) Zákon č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov.

7) Vyhláška ministra zahraničných vecí č. 15/1980 Zb. o Dohovore o opatreniach na zákaz a zamedzenie nedovoleného dovozu, vývozu a prevodu vlastníctva kultúrnych statkov.

8) Napríklad § 25 ods. 2 zákona č. 49/2002 Z. z.

9) § 21 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov.

10) § 18 ods. 1 písm. b) zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy.

11) Čl. 21. ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

12) § 134 a 135 Zákonníka práce.

13) Občiansky súdny poriadok.

14) Čl. 44 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

15) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení zákona č. 215/2002 Z. z.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky, správca obsahu a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava,
tel.: 02 888 91 137, fax: 02/52442853, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.